

PARTICIPATIE VOLGENS FONTYS

DENK
GROTER

BELANG VAN PARTICIPATIE

Wie studeert of werkt bij Fontys, weet: wij hechten veel waarde aan de mening van onze studenten en medewerkers. Bij het maken van beleid en bij het nemen van besluiten, nemen we waar mogelijk het perspectief van de betrokkenen mee. Dat is wat we onder 'participatie' verstaan.

Niet alleen benutten we zo de kennis die in onze organisatie aanwezig is, ook vergroot participatie – of het nu om studenten of medewerkers gaat – het draagvlak voor beslissingen. Minstens zo belangrijk is dat participatie bijdraagt aan de onderlinge communicatie en het begrip voor elkaar, én aan de betrokkenheid van studenten en medewerkers bij Fontys.

Participatie werkt, omdat we binnen Fontys veel gezamenlijke belangen hebben. Op nummer één staat de kwaliteit van het onderwijs. Samen met de vele betrokken studenten en medewerkers werkt Fontys continu aan het borgen van deze kwaliteit. Hetzelfde geldt voor de persoonlijke ontwikkeling van onze docenten, medewerkers en studenten; het uitwisselen van ervaringen en perspectieven werkt verrijkend voor alle betrokkenen.

RANDVOORWAARDEN

Participatie is dus een groot goed. Maar de randvoorwaarden waarbinnen we het vormgeven, zijn minstens zo belangrijk. Zo moeten mensen op het juiste moment bij het beleid betrokken worden. Ook zijn vertrouwen en een gezamenlijke visie onmisbaar, net als duidelijkheid over verwachtingen, doelen en rollen. Participatie vraagt ook om durf. Met name van bestuurders: durven loslaten en mensen durven betrekken bij de onderwerpen waar zij verstand van hebben.

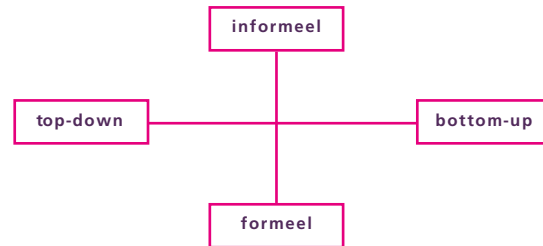
Andere voorwaarden voor participatie zijn: een open houding, initiatieven serieus nemen, echt naar elkaar luisteren, inlevingsvermogen, en op heldere wijze terugkoppelen wat er met de input van betrokkenen is gebeurd.

VORMEN VAN PARTICIPATIE

Participatie is een breed begrip; het kent verschillende verschijningsvormen en dus ook verschillende rollen.

Vier stappen

Een eerste stap in participatie is informeren. De participanten zijn in dit geval toehoorders; hun invloed is minimaal. De volgende stap is raadplegen of consulteren. Hierbij geven de participanten hun mening; de bestuurders halen beelden op bij de betrokkenen. Stap drie is adviseren; de invloed van participanten op het uiteindelijke besluit is groter en minder vrijblijvend. De vierde stap is die van medebeslisser, waarbij de bestuurder participanten een bepaalde bevoegdheid toekent binnen gestelde kaders.

Een vorm waarbij de invloed van participanten nog wat meer vorm krijgt, is samenwerking. Bestuurder en participant werken samen toe naar een beleid of besluit. De participatie is hierbij vanzelfsprekend en gelijkwaardig. Tot slot kennen we een vorm van participatie waarbij participanten als initiatiefnemer optreden, beleid ontwikkelen en eigenaarschap nemen.

//

'Het klinkt clichématig maar is echt waar: de veranderingen in de samenleving gaan steeds sneller. Wil je als organisatie succesvol zijn, dan moet je je snel kunnen aanpassen. Dat geldt dus ook voor Fontys. Wij kunnen alleen wendbaar zijn als we in nauwe verbinding staan met 'de driehoek' personeel, werkveld en student. Dit betekent dat medewerkers en studenten meepraten en –denken over de koers van onze organisatie. Als gelijkwaardig partner. Dit intensieve contact tussen student en bestuur is niet alleen goed voor Fontys, maar ook voor de student zelf. Op die manier krijgen de bestuurlijk actieve studenten iets extra's mee waardoor ze straks meer impact kunnen hebben, in hun baan en in de samenleving.'

Nienke Meijer, voorzitter College van Bestuur Fontys

//

//

'Ongeveer drie keer per jaar wisselt de studentenfractie in een informele setting van gedachten met Nienke. Mooi voorbeeld is de brainstorm in 2018 over studentenwelzijn. Meestal is de impact van participeren pas op lange termijn zichtbaar, maar deze keer was dat anders. Na de brainstorm is er een projectgroep opgericht, waarvan ik als student ook deel uitmaakte. Deze groep heeft een programmavoorstel ontwikkeld, dat nu structureel is ondergebracht in het programma Studiesucces. Inmiddels zijn er ook twee studiedagen over dit onderwerp georganiseerd; ook daar heb ik als student mijn verhaal kunnen doen. Fijn dat dit bij Fontys zo gaat, want studentenwelzijn is voor ons natuurlijk een heel belangrijk onderwerp.'

Remco Helminck, voorzitter studentenfractie CMR Fontys

//

VAN WETTELIJKE MEDEZEGGENSCHAP...

Medezeggenschap is een wettelijk geregelde vorm van participatie van medewerkers en studenten. De rechten en plichten van de leden van medezeggenschapsraden – bij Fontys gaat het om CMR, DMR, IMR en (G)OC – zijn vastgelegd in een reglement. Bij medezeggenschap gaat het voornamelijk om advies; soms wordt het medezeggenschapsorgaan gevraagd om in te stemmen met beleid of een besluit dat aan hen wordt voorgelegd.

...VIA PARTICIPATIE...

Naast de wettelijk geregelde participatie kennen we bij Fontys ook 'lossere', minder formele vormen van participatie. Zo worden medewerkers en studenten op verschillende plekken in de organisatie al in een vroegtijdig stadium betrokken bij de voorbereiding van beleid. Soms zijn dit studenten of medewerkers die ook actief zijn in een medezeggenschapsraad, maar vaak niet. Zo heeft de Commissie voor Beroep van de Examens (Cobex) studentleden; ook in verschillende Fontys-commissies en -stuurgroepen, zoals de commissie-Studiesucces, zitten studenten. Verder worden op belangrijke dossiers en vraagstukken studenten en medewerkers op incidentele basis betrokken om mee te denken, bijvoorbeeld in de vorm van dialoogsessies.

Het voordeel: door participatie eerder een plek te geven in de besluitvorming, komt deze meer geleidelijk tot stand. Betrokkenen zijn vroegtijdig met elkaar in gesprek, waardoor opmerkingen en meningen al eerder meegenomen zijn. Daarnaast krijgt de betrokkenheid van studenten en medewerkers een plek in de verdere uitwerking of zelfs de uitvoering van beleid.

...NAAR PARTICIPATIEVE MEDEZEGGENSCHAP

Participatieve medezeggenschap verandert ook de rol van een medezeggenschapsraad. Niet langer hoeft de raad altijd de rol van inhoudsdeskundige op zich te nemen. Steeds vaker gaat het om het monitoren van het proces: zijn de juiste mensen op het juiste moment betrokken? Kortom: wordt het juiste gesprek met de juiste personen gevoerd? De verschillende medezeggenschapsorganen borgen met deze rol de kwaliteit van participatie. Meer en meer verschuift hiermee hun rol naar die van een gelijkwaardig samenwerkingspartner in een participatief proces.

"

'Ik leer ontzettend veel van mijn lidmaatschap van de commissie Studiesucces. Hoe ik beleidstukken moet analyseren, hoe ik me opstel in vergaderingen, hoe ik argumenten moet presenteren: het zijn allemaal vaardigheden die ik later zeker kan gebruiken. Daarnaast leer ik ook veel meer over de gang van zaken binnen een grote organisatie als Fontys. Omdat ik participeer, ben ik ook veel zichtbaarder als student. Dat levert mij een enorm netwerk op. Van dit netwerk heb ik nu al volop profijt, binnen de opleiding. Maar als ik later ga solliciteren voor een baan, komt het ook vast en zeker van pas.'

*Roy Tinnemans, student Pedagogiek
en lid commissie-Studiesucces*

"

"

'We zetten niet alleen docenten, maar ook studenten in bij voorlichtingsactiviteiten tijdens open dagen en bijeenkomsten op scholen. Waarom? Omdat de studenten er iets van opsteken, maar zeker ook omdat potentials veel vragen hebben voor studenten. "Is de opleiding zwaar, hoe is studiestad Eindhoven en moet ik op kamers?" We steken veel tijd en energie in de begeleiding van deze studenten. Ze worden niet in het diepe gegooid. We geven presentaties en een training en zorgen natuurlijk voor goed materiaal en een duidelijke briefing. Onze medewerkers en studenten zijn heel betrokken; we hebben dan ook nooit moeite om mensen te vinden.'

*Cindy Deetman, communicatieadviseur
Fontys Hogeschool Communicatie*

"

Ondersteuning van participatie

Het Centrum voor Medezeggenschap (CvM) levert dienstverlening op maat aan medezeggenschapsraden, opleidingscommissies en hun gesprekspartners. Professionalisering van inspraak en medezeggenschap (door training en scholing) en advisering over de organisatie en inrichting daarvan staan centraal. Daarnaast begeleidt het CvM besturen van studieverenigingen bij hun professionalisering en zo nodig bij de aanvraag van bestuursbeurzen.

Ook denkt het CvM graag mee over de wijze waarop werving van studenten voor verschillende projecten kan plaats vinden en welke vergoeding passend is. Concrete voorbeelden hiervan zijn de werving van studentadviseurs voor commissies en de studentleden voor het Cobex. Het CvM is te bereiken via cvm@fontys.nl.

